

Sammanträdesdatum

2024-02-22

DMEN § 8

Dnr 2023/2052.PLA

Yttrande: ytterligare steg för ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd beslutar att yttra sig enligt följande:

- Ändrad användning av mark i närhet av känsliga ytvatten riskerar att leda till att förutsättningarna för att nå beslutade miljö kvalitetsnormer äventyras. Därför bör anmälningsplikt föreskrivas för samtliga åtgärder som nu träffas av 2 kap. 4 § Miljöprövningsförordningen och där marken som avses omläggas ligger i nära anslutning till ytvatten, även om arealen som åtgärden avser är mindre än 5000 m².
- Etablering av solcellsparkar medför en miljöpåverkan och, i regel, en ändrad användning av jordbruks- och skogsmark. Mot bakgrund av detta bör denna typ av verksamhet omfattas av anmälningsplikt enligt miljöprövningsförordningen.

Bakgrund

Dals-Eds kommun har fått en remiss gällande promemorian "Ytterligare steg för ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet" från Klimat- och näringslivsdepartementet. Dalslands miljö- och energinämnd (DMEN) har getts i uppdrag att yttra sig på kommunens vägnar.

Europeiska kommissionen har framfört synpunkter på hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (MKB-direktivet) har genomförts i svensk rätt. I den remitterade promemorian presenteras förslag som syftar till att förbättra det svenska genomförandet av direktivet.

Förslagen innebär i huvudsak att vissa verksamheter och åtgärder ska anmälas till tillsynsmyndigheten, som ska göra en bedömning i frågan om huruvida verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Ändringar föreslås i bland annat miljöbalken, förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter, förordningen (1998:904) om anmälan för samråd och miljöprövningsförordningen (2013:251).

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-02-22

Forts § 8

Anmälningssplikt införs för verksamheter och åtgärder som avser viss vattenförsörjning för jordbruk, avskogning, uppodling och nyplantering i syfte att ändra markanvändningen, viss omstrukturering av mark på landsbygden, uppförande av starkströmsluftledningar, uppförande av anläggning för transport av hetvatten och verksamhet som formar metall

med användning av sprängmedel. Det införs bestämmelser om att en anmälan ska innehålla de uppgifter som behövs för att bedöma om den anmälda verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Den myndighet som bedömer om de verksamheter eller åtgärder som föreslås bli anmälningsspliktiga kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska redovisa sina slutsatser i ett beslut. Detsamma ska gälla för den myndighet som handlägger en anmälan om en vattenverksamhet. En anmälningsspliktig verksamhet eller åtgärd ska få påbörjas endast om tillsynsmyndigheten har bedömt att den inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om en anmälningsspliktig vattenverksamhet kan antas medföra sådan påverkan ska tillsynsmyndigheten förelägga den som har gjort anmälan att ansöka om tillstånd.

Ett nytt tillståndsförfarande som bland annat omfattar jord- och skogsbruksverksamheter införs där länsstyrelsen blir tillståndsmyndighet. En specifik miljöbedömning ska göras i fråga om en verksamhet eller åtgärd som ska prövas för ett sådant tillstånd.

Det införs också bestämmelser om handläggningstiden för beslut om betydande miljöpåverkan och om hur tidsfristen för när en anmälningsspliktig verksamhet tidigast ska få påbörjas ska beräknas.

Förslagen ska träda i kraft den 1 januari 2025.

Skäl till beslut

Miljö- och energikontorets (DMEK) erfarenhet är att omläggning av skog till åkermark sker i små steg, där ytan som omläggning avser ibland underskrider den minimiyta om 5 000 m² som anges i förslaget. Det är dock tydligt att åtgärden är ganska vanligt förekommande och det finns anledning att anta att det finns ett mörkertal, dvs att verksamhetsutövaren inte känner till att åtgärden är anmälningsspliktig i enlighet med Miljöprövningsförordningens 2 kap. 4 §. Det finns sålunda skäl att anta att den totala arealen skogsmark som årligen omläggs till åkermark är betydande.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-02-22

Forts § 8

Åtgärdstypen kan antas medföra negativ miljöpåverkan i flera avseenden, i synnerhet om området i fråga ligger i nära anslutning till ytvatten. Dels innebär beskogning att marken stabiliseras av trädens permanenta och mer djupgående rötter, jämfört med åkermark där årlig jordbearbetning kan förekomma, en aspekt med stark koppling till ökad risk för skred och klimatanpassning, dels innebär avskogning och omläggning till åkermark en negativ påverkan på yt- och grundvatten. Åkermark läcker väsentligt mer (upp till 30 gånger) näringsämnen än skogsmark och skogsmark som kalhuggs läcker upp till 30 % mer kvicksilver än obruten skog. Ökningen av läckage har stark koppling till snabbare grundvattenrörelser, samt yttlig avrinning vid nederbörd på bearbetade marker eller tidigare skogsmarker med omfattande körskador. Det kan inte hållas för osannolikt att ett stort antal ämnen följer samma mönster som för fosfor och kvicksilver och att omläggning från skog till åkermark därmed äventyrar förutsättningarna för att nå en lång rad miljökvalitetsnormer för ytvatten. DMEK menar därför att det finns skäl att anta ett starkt samband mellan påverkan på kemisk vattenkvalitet och typen av markanvändning, i synnerhet i nära anslutning till ytvattenförekomster.

I dagsläget ska all omläggning som träffas av 2 kap. 4 §, Miljöprövningsförordningen, utan krav på minsta yta, anmälas till kommunen. Detta ger prövningsmyndigheten möjlighet att förelägga om försiktighetsmått för att begränsa åtgärdens negativa påverkan på miljö, framförallt då vattenkvalitet. Vidare medger 5 kap. 4 §, Miljöbalken att prövningsmyndigheten helt kan förbjuda åtgärden om den kan antas äventyra en eller flera miljökvalitetsnormer. Mot bakgrund av vad som sägs ovan, samt mot bakgrund av att det inte finns något hinder för en stegvis omläggning av områden mindre än 5000 m², menar DMEK att det föreligger en uppenbar risk för att åtgärder, som i och med att den nedre gränsen om 5000 m² som föreslås för prövning, kan genomföras och därmed äventyra förutsättningarna för att nå god kemisk status i enlighet med EU:s direktiv för vatten.

Yrkande:

Christoffer Wallin (SD) yrkar på nedanstående tillägg i yttrandet:

" Etablering av solcellsparkar medför en miljöpåverkan och, i regel, en ändrad användning av jordbruks- och skogsmark. Mot bakgrund av detta bör denna typ av verksamhet omfattas av anmälningsplikt enligt miljöprövningsförordningen."

Propositionsordning:

Ordföranden ställer propositionen på yrkandet och finner att nämnden beslutar i enlighet med förslaget om tillägg.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-02-22

Beredning:

Presidium 2024-02-08

Handläggarens förslag till beslut

Expedieras:

Klimat- och näringslivsdepartementet

Dals-Eds kommun

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

AO